

**LBRIS**

We know  
books

Nicolae Rădoi

**POPASUL  
și alte povestiri**

Prefață de Ion Popescu-Brădiceni

Postfață de Lazăr Popescu

LIMES  
2024

înfașă publicului cititor – pe care, pare-se, și l-a format cu o cerbicie frontal-parodistică ori dimpotrivă fantastic-autconsistentă, vibrând diapazonic la orice semnal venit din eter „pe unde scurte” precum de pildă la Monica Lovinescu ori la Virgil Ierunca.

Astfel, în biblioteca-mi ionaionică și-au aflat locul secret și cărțile sale cu titluri simbolice: *Scrâncioburi* (2021), *Clepsidra* (2023), *Cenușa zilei* (2023), *Popasul* (2024); și le vor urma, cu aplomb, *Fantascienza/ Pustnicul* (2024), cumva într-o paradigmă cu Mircea Eliade, Ionel Bușe, Aurel Antonie, Silviu Doinaș Popescu, Ion Popescu-Brădiceni, Cristian George-Brebenel, Nichita Danilov, Aurel Ștefanachi, Lazăr Popescu ș.a.

Tehnicile sunt de aceeași descendență fie caragialiaică fie eugenionesciană. Autorul știe să inventeze titluri sugestive, vitriolante, așteptându-l pe Godot ori dezvoltând o artă a întrebărilor cărora să le dea reiterativ răspunsuri fie ele și mordante, șfichiuitoare, a fuduliei, prostiei, mediocrației, bicisniciei. Prima din tehnici e bucla, a doua mesajul scurtcircuitat, a treia e bucuria jocului crispat ori dimpotrivă exploatând cu inteligență teme „obscure”, cioraniene ori chiar beckettiene.

Emisia ficțională e reductivă la absurd, la nimicul volatil, la punctificări existențiale mereu în criză, la alegoria acidă, caustică, necesară curățării societății de nedreptăți, de discrepanțe grotești, ca toate acestea să fie abordate cu creativitate, cu nonșalanță, cu un hâtru umor fie metafizic fie gălgâitor.

Nicolae Rădoi și-a luat un avânt considerabil, confirmă încrederea ce i-am acordat-o și se manifestă ca atare într-o normală evoluție de scriitor al unei Români decedente, dacă nu deja eșuate.

**Ion Popescu-Brădiceni,**  
**doctor în filologie, scriitor**

## ACARII

Începuse timid, în urmă cu vreo câteva săptămîni. Nu multe.

Timid, ca lumea să nu bage de seamă! Bagă vreodată? Nu. Ea doar constată. De aceea, această reținere sfișelnică mi se pare infantilă. Sau să însemne precauție? Mi-e dor să mai aud „Slavă, ucrainski!”, în fluturări albastru-gălbui îmbrăcînd instituții, chiar blocuri, obturînd clar-obscurul vederii periferice. Frustrarea mea e de nedescris! Mă liniștesc la gîndul că mă voi regala. Chiar dacă de unul singur.

Cît mă voi distra văzînd gîfiala celor care au pierdut startul dat schimbării la față, începută în decembrie 1989 cînd cîntam de ne crăpau bojocii (\$)lagărul de adîncă respirație urît mirositoare, intitulat „Partidul, Ceaușescu, România!” pentru ca, la nici trei zile după scripturi, să lălăim „Oooo, ce veste minunată!” Doar-doar se „uită”... Nu pot uita mirarea din ochii tulburi din cauza fumului provenind din praful de pușcă expandat aproape de percutor...

Mulți nu și-au revenit nici acum din mirare. Mai ales cei „aleși”, secerăți de aerul fierbinte ca focul de la gura țevii de 7,62...

Cel mai rapid s-au „spoit” cu noua poleială - știu caz concret!- chiar „lăudătorii” de dinainte, transformați urgent în „pupători” pe dinapoi ai cîrmacilor de rit nou. Odată roșii „ca cîrmîzul”, îi vezi acum ba galbeni, ba portocalii, sărutînd avid poala

popii, odinioară colaborator sau deținut (după caz)... Mulți fiind cur-cubeici, că a venit Noua Orientare Multicoloră. Să intrăm odată și noi în rîndul lumii, indiferent pe care ușă. Chiar pe din dos!...

ACARII s-au grăbit mai tare decît „acarienii” să iasă din vechile perne umplute cu „penele” obosite, pentru a prinde puful călduros „de după”, trăgînd în piept cu nesaț „vînturile” aducînd duhori de peste Ocean, emanate de uncheșul SEM...ăniînd cu un ISTALPESH cu voce guturală din cauza ordinelor date în surdina și pregătind „noua ordine”. Că nu se poate fără „ordine”!... Așa că el ... evită! Pare acel ascet japonez, pe nume GURAKAKURU, decodificînd pentru netoți (și pentru nepoții ne/re/cunoscători) secretul mămăligii care se umflă dar nu explodează. Contează cine controlează capsă! După care ACARII TIMPURILOR NOI o taie la Capșa alături de alți moftangii, tot ca ei, rămași și ei cu buza umflată. Stau mereu „cu capsă pusă”. Că doar-doar se mai întoarce iar roata. Ia să mai fie ei odată ca ... „atunci”!...

După ce au primit ordinul pe unitate ACARII, mereu la „serviciu” (pentru că ei mereu „servesc” pe cineva), dau fuga la niște linii de comunicații speciale pe care fac să circule niște garnituri uzînd șinele paralele unindu-se la infinit și cărînd bunăstarea care se va revărsa peste noi ca o molimă făcînd de rîs COVIDUL expirat și trecut în ridicol de gripa sezonieră, care face mai multe victime decît stalinismul dar lipsindu-i forța financiară de a închide spitale. Acarii se miră de le trosnesc urechile mai tare decît terasamentul lăsat în paragină atunci cînd constată că

macazurile au fost schimbate peste noapte, fără știrea lor, corespunzător noilor trasee.

Trecuse pe acolo vîntul schimbării, modificîndu-le poziția pe „politically correct”!

În biroul de mișcare, MACAGIII rîd în hohote...

Groparul săpa mormîntul. Urma să fie cineva îngropat acolo.

Plimbîndu-se prin cimitir pentru a se înveseli nițel (!!!), prințul danez Hamlet se oprește, întrebînd GROPARUL care tocmai ridică tigva unuia de mult repauzat întru Domnul: „Oare cine să fie acesta?”

Oare cine, mai bine decît GROPARUL, poate ști cine „a fost” și cine „urmează”? El este singurul care „sapă groapa altuia” așa cum se cuvine! Făcîndu-i un bine după moarte unuia căruia, pe cînd trăia, toți s-au străduit din răputeri să-i facă viața grea. GROPARUL netezește cu grijă pereții gropii. Pentru „titular”, trecerea în acea nemișcare, oprită subversiv, numită „underground”, trebuie să fie fără cusur. Va putea hălădui nestingherit pe „sub pămînt, S.R L.”! Fiind egalul tuturor. „Acolo” nu mai contează ce-ai fost „aici”... Sau așa sperăm noi, în utopia egalitarismului uman... de după moarte!

De aceea, cînd văd atîta „opulență” (!) etalată deasupra „solului” (mut de uimire!), mai ales la cîte o „personulitate” avînd GĂUNOȘENIA ca singură calitate, pufnesc într-un rîs carpatin „soră cu moartea”! Nu e bine să te prindă RÎSUL în pădure...

Aplauzele însoțind defunctul mă fac să privesc în jur, inclusiv în aer (!), așteptînd să apară grupul aeropurtat de maneliști cîntînd tînguitor din gîtul strîns de cămașa cu șase

numere mai mică, pe ritmuri sincopate de mahala, unde strigătele îți aduc aminte de geambașii mînînd caii (acolo valoare supremă!) furați „pe fulgerătură”.

Sper ca asta să nu se întîmple mîine, 06 ianuarie 2023. O fărîmă de decență, doamnelor și domnilor, de nu vă este cu supărare!...

Puneți pe față un zîmbet! Chiar calp! Mitică a trecut dincolo. „În neființă?” Poate, pentru unii. Dar nu pentru mine. Cîrciuma rămîne la locul ei!!!

GROPARUL, de care se pare că ați uitat, ridică tigva, privind-o în lumină. „Trebuie să fie Yorick, bufonul”, mărturisește el. (Am zis că GROPARUL se pricepe...)

Cutremurat, nefericitul Hamlet sare în groapă (Doamne, ce simbolică dezarmantă!) și luînd craniul în mîini icnește: „Vai, sărmane Yorick! Cum mă mai purtai în spate, alergînd pe alei și spunîndu-mi povești!”

Neiertător, TIMPUL își îndeplinise menirea.

Magistrală ultima piesă de teatru (din toate punctele de vedere: actori, muzică, lumini, decoruri, act regizoral, etc.) în care l-am văzut pe Mitică. Finalul cutremurător, parcă mai tare ca în „Ascensiunea lui Arturo Ui trebuie oprită” a lui Bertold Brecht, din 1941, văzută acum vreo 30 de ani, avîndu-l pe Octavian Cotescu în rolul principal, îmi încrîncenează carnea străbătută de fiori de gheață. Întepenesc în lumina scăzînd progresiv iar vocea lui Mitică, întrebînd cuminte, pe cînd orbecăia printre cadavre: „Pe unde este ieșirea, domnule OFIȚER?” primește răspunsul rece: „Pe a-co-lo!”, arătîndu-i-se un ZID (=al execuției) ascuns vederii sale

LIBRIS | We know books  
dar clar-tenebros pentru noi, disperați când vedem ce-l așteaptă, în timp ce el merge ascultător spre neființă.

Nu-i voi uita nicicând inflexiunea vocii. Nici cum l-am văzut jucând în atâtea și atâtea roluri memorabile, mereu convingător, mereu deosebit.

Sper în van că va avea parte de o tăcere „mormîntală” atunci când or să-l petreacă.

Acea tăcere smerită care spune atâtea, fără cuvinte.

Lăsați aplauzele pentru bufonii zilelor noastre!

Eu nu mă voi întreba, parcă întrebându-l pe el: „Pentru cine bat clopotele, Mitică?” Știu pentru cine - pentru MAESTRUL care ne-a lăsat scena mai pustie pentru a ne putea da noi în spectacol, bucuroși că am scăpat de el...

Rămas bun, MAESTRE MITICĂ POPESCU!...

## ANA LESKO A LĂMURIT PROBLEMA

Doamne, cum zboară timpul!... Și cum mai „trece Gloria munții”!...

Cam așa cred că ar fi tradus (RA) Monica un celebru dicton, mai puțin celebru decît ea. Asta după ce și-a dat jos poșeta de pe cap. Unde o pusese, crezînd-o pălărie. Pentru ca apoi să ni se confeseze, răspunzînd candid întrebării „Unde ai făcut sex ultima dată?” (întrebare ticălos formulată de o reporteriță avînd un deosebit simț al umorului!), prin dezarmantul „În funduleț!...”

Circumstanțele „circumstanțialului” (!) de loc ne lasă mască.

M-a surprins așa memorie prodigioasă, trezindu-mi amintiri, dureroase pentru unii. Acei care urmăreau evlavioși „aventurile cu femei celebre ale fal(n)icului (V)IRINEL”! Femei ca o carte (mult prea!) deschisă pentru esteții domeniului!...

Sălășluind în pustnicia tihnită a unui azil pe care nu și-l permite, își amintește cum la „izvor anii curgeau” ca nouri lungi pe niște șesuri privite din „j'accuse”!...

Milioanele s-au evaporat ca și cînd ar fi fost (???) niște fantome. Asemenea lor, el bîntuie coridoarele pustii ale unui azil prea scump atunci cînd cauți fără a putea găsi „mintea de pe urmă” a unei biete arătări crezîndu-se (culmea, chiar fiind!) „buricul pămîntului”! Mimînd foarte prost un „senilitas precox” de circumstanță, agravantă de data asta, șmecherul ăsta, cu puțină

ERBIS

minte pe care a avut-o de când se știe, pierdută și asta printre picioare (!!!), reușește să înmoaie inima unora asemănându-i-se. Și care, punând mână de la mână, încropesc necesarul financiar. Grija lor „compasivă” seamănă cu banii puși în cutia milei: niciodată nu știm ce ne poate rezerva și nouă viitorul. Preventiv, sperăm că și alții își vor aduce aminte de noi „la o adică”...

Pustiit de amintirile pustietoare, acest spectru bîntuie pe coridoare, amintindu-și de „capra” din anii trecuți, provenind din „iada care sare casa”, nurlie de felul ei. Plecată în transumanță peste „mări și țări”, ea își aduce aminte (evident, haotic și tot mai rar) de cocioaba în care o găsisese domnul HORMONY. După care, iubind culoarea roz (PINK, în engleză), a devenit o doamnă de legendă nemuritoare, inspirîndu-ne pe noi toți și mai ales pe tinerele dornice de afirmare arătînd, fără nici o tăgadă că, dacă vrei, totul este posibil!...

(Notă: Doamne, cîtă expresivitate are titlul, la o a doua citire!...)

## BÎRNA DIN OCHI

Luau masa în bucătărie. Auziseră de „sufragerie”. Dar cum erau doar ei doi, nu se oboseau să tot transfere necesarul. Mîncau privind blocul vecin, prin fereastra mereu închisă.

Nu prea vorbeau. Nici nu prea aveau ce-și spune... NU MAI AVEAU! Văzuseră un film turcesc sau indian, serial pînă la insuportabilitate, unde se arăta că „domnii” nu prea vorbesc la masă. Voiau să fie la fel... Țineau foarte mult la imagine!...

Trăiau viața intens, ca atîtea cupluri plictisite de prea mult „împreună”...

Viața le era plină de evenimente: scolare, serviciu (ca să aibă unde pleca și de unde să se întoarcă), masă, t.v., (EA seriale, spunîndu-i și lui povestea de-a fir a păr, să nu moară prost; EL meciuri de fotbal, în care agresivitatea spectatorilor este întrecută doar de aceea a jucătorilor, încă nedepistați pozitiv, sau a celor implicați avînd grijă ca ei să nu fie depistați pozitiv (!) și care primesc „feloasele” venind la pachet pentru „servicii” (!) doar de ei știute, cum...) și somn. Trezindu-se uneori noaptea „pentru una mică, făcută în pripă”! Și tot așa...

Dar totul are o limită! La un moment dat EA nu mai putu suporta.

- „Mă tot uit prin fereastră la balconul de vis-a-vis. Doamne, ce haine izinite! Cum dracu’ le spală aia de-s mereu